

ВІДГУК офіційного опонента

доктора медичних наук, професора Вдовиченка Юрія Петровича
на дисертаційну роботу Тертишника Дениса Юрійовича на тему «Оптимізація
підготовки до пологів та розродження вагітних з плацентарною дисфункцією»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Актуальність обраної теми дисертації

На сьогодні в більшості країн світу на форумах найвищого рівня широко обговорюються питання щодо ефективного розродження вагітних з цукровим діабетом, зниження частоти кесарського розтину та перинатальних ускладнень, особливо при наявності плацентарної дисфункції. Цукровий діабет – найбільш значуща екстрагенітальна патологія, яка негативно впливає на перебіг вагітності та пологів, стан матері та плода. Актуальність роботи зумовлена тим, що частота пологів у вагітних з цукровим діабетом від їх загальної кількості має стійку тенденцію до зростання, при цьому, за даними Харківського регіонального перинатального центра, плацентарна дисфункція визначається в 67,2%, діабетична фетопатія – в 43,6% випадків, у 28,1% жінок спостерігаються слабкість пологової діяльності, дисточія плечиків - у 23,4%, розродження шляхом кесаревого розтину (75,8%), асфіксія новонароджених (57%). Тому хочу наголосити, що наукова робота Тертишника Дениса Юрійовича, яка присвячена підвищенню ефективності розродження вагітних з цукровим діабетом та плацентарною дисфункцією, є актуальною, перспективною і необхідною.

Дисертаційна робота Тертишника Д.Ю. присвячена вирішенню саме цього актуального питання акушерства – зниженню кількості оперативних пологів та перинатальної захворюваності у вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом, шляхом уточнення клініко-патогенетичних аспектів розвитку плацентарної дисфункції залежно від типу цукрового діабету, оптимізації підготовки до пологів та ефективного розродження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства та гінекології № 2 Харківського національного медичного університету на тему «Оптимізація діагностики та лікування при захворюваннях репродуктивної системи жінок» (номер державної реєстрації 0118U000931).

Новизна дослідження та одержаних результатів

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що проведений аналіз перебігу вагітності та пологів у вагітних з цукровим діабетом дозволив уточнити частоту розвитку плацентарної дисфункції при різних типах цукрового діабету, стан плодів та новонароджених, методи підготовки до пологів та способи розродження, ускладнення для матері та плода. Доповнено наукові дані про клініко-патогенетичні особливості розвитку плацентарної дисфункції у вагітних з цукровим діабетом, уточнено відомості про стан плода та новонародженого залежно від особливостей матково-плодового кровотоку, гормональних та ендотеліальних показників, наявності ериптозу у вагітних з цукровим діабетом, визначено вплив різних типів цукрового діабету на розвиток плацентарної дисфункції і перебіг пологів залежно від способу преіндукції. Автором проведено комплексне оцінювання та встановлено особливості плацентарної дисфункції та виходу пологів у вагітних з цукровим діабетом за даними вмісту гормонів та біологічно активних речовин. Визначено роль ендотеліального статусу в розвитку плацентарної дисфункції у вагітних з різними типами цукрового діабету на підставі комплексного вивчення основних маркерів ендотеліальної дисфункції (СЕФР, ET-1, eNOS). Уперше визначено роль ериптозу та фосфоліпідів в розвитку плацентарної дисфункції при різних типах цукрового діабету.

Теоретичне значення результатів дослідження

На підставі проведених досліджень розширені знання про патогенез плацентарної дисфункції у вагітних з різними типами цукрового діабету з урахуванням клініко-патогенетичного значення ендотеліального статусу та факторів ериптозу, запропоновані об'єктивна оцінка готовності шийки матки в пологах з використанням еластографії, застосовано інтранатальний ультразвуковий контроль, вибраний оптимальний патогенетично обґрунтований метод підготовки шийки матки та розродження, що сприятиме зниженню можливих ускладнень вагітності та частоти оперативного пологорозродження. Удосконалення алгоритму діагностичних і терапевтичних заходів з преіндукції пологів направлені для усунення перинатальних ускладнень, шляхом своєчасного визначення порушень матково-плодового кровотоку, ендотеліальної дисфункції, процесів ериптозу та оптимального розродження, що сприятиме зниженню акушерської та перинатальної захворюваності.

Практичне значення результатів дослідження

Робота має чітку практичну направленість. Серед ключових практичних аспектів дисертаційного дослідження найбільш вагомими є наступні:

- показано порівняльні аспекти різних методів підготовки до пологів та розродження вагітних з плацентарною дисфункцією, обумовленою різними типами цукрового діабету, а також їх вплив на ендотеліальні, ехографічні та гемодинамічні зміни в фето-плацентарному комплексі, явища еріптозу, морфологічний стан плаценти;

- удосконалено та впроваджено алгоритм діагностичних і лікувально-профілактичних заходів для підвищення ефективності розродження (зниження частоти кесарського розтину) та покращення перинатальних показників.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Дисертаційна робота є комплексним медико-соціальним дослідженням, виконаним на належному методологічному рівні. На користь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, свідчить застосування автором адекватних та сучасних методів досліджень: клінічних, біохімічних, імуноферментних, ультразвукових, доплерометричних, цитометричних, морфологічних та статистичних. Основні положення роботи, сформульовані автором дисертації, викладено на підставі аналізу сучасних літературних джерел та результатів власних досліджень. Теоретичне обґрунтування напрямку досліджень, їх обсяг та отримані результати з необхідним статистичним аналізом дозволяють вважати, що наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Інформаційна база дослідження достатня за обсягом, репрезентативна (291 джерел наукової літератури, з яких 231 – англomовні). В процесі дослідження було обстежено 137 вагітних (107 з цукровим діабетом), з яких у 77 було діагностовано плацентарну дисфункцію. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Статистична обробка результатів дослідження проводилася за допомогою програм Statistica та Microsoft Office Excel з використанням адекватних методів математично-статистичного аналізу.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації

Дисертація оформлена відповідно Державним стандартам і діючим вимогам МОН України. Анотація викладена українською та англійською мовами і в достатній мірі відображає основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

У вступі автором аргументована актуальність теми наукової роботи, чітко сформульовано мету та шість завдань дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження, перераховано адекватно використані наукові методи, відображено наукову новизну та практична значимість отриманих результатів, а також наведено дані про структуру, обсяг дисертації і зв'язок роботи з науковими програмами, висвітлено обсяг апробації результатів дисертаційного дослідження, особистий внесок дисертанта, його публікації.

Автором представлено сучасний, методологічно правильно оформлений аналіз актуальних питань проблеми розродження вагітних з плацентарною дисфункцією, обумовлену цукровим діабетом, що містить проміжні висновки та окреслює коло невирішених і дискусійних питань, які необхідно детально і всебічно вивчати. Об'єм даного розділу є достатній, текст структурований, читається легко і з цікавістю. Більшість посилань складають роботи останніх п'яти років.

У другому розділі дисертації – «Матеріали та методи досліджень» – представлено клінічну характеристику обстежених вагітних і методи дослідження, послідовна інформація про суть дослідження: його загальну характеристику, дизайн, розподіл на групи, методики дослідження, характеристику груп дослідження.

Третій розділ відображає ретроспективний аналіз плину вагітності та пологів у вагітних з різними формами цукрового діабету, виникнення акушерських та перинатальних ускладнень, їх кореляції з досліджуваною екстрагенітальною патологією.

В четвертому розділі представлені результати клініко-інструментального обстеження вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом, які включають клініко-лабораторні показники, дані про стан фето-

плацентарного комплексу (УЗД, доплерометрія, КТГ), результати мікробіологічного обстеження статевих шляхів вагітних, вміст гормонів, фосфоліпідів, маркери ендотеліальної дисфункції та явища ериптозу у вагітних з різними типами цукрового діабету.

П'ятий розділ присвячений розробці нових підходів до підготовки вагітних до пологів та вибору метода оптимального розродження жінок з цукровим діабетом та плацентарною дисфункцією. В ньому представлені методи оцінки готовності шийки матки до пологів з використанням цервікометрії та соноеластографії, підвищення ефективності розродження з використанням інтранатальної ультрасонографії, проаналізований перебіг та результати пологів, стан новонароджених.

Шостий розділ відображає морфологічну характеристику плацент від обстежених жінок в залежності від типу діабету, наявності плацентарної дисфункції та методу підготовки до пологів та розродження.

Усі розділи власних досліджень викладені в логічній послідовності. Результати дослідження проілюстровані достатньою кількістю інформативних рисунків і таблиць.

У розділі, присвяченому аналізу та узагальненню отриманих результатів, автор коротко виклав основні отримані результати, подав їх аналіз та коментарі. Розділ містить два обов'язкових компонента – пояснення тим змінам, які виявив в процесі дослідження автор, та порівняння власних даних з результатами, отриманими іншими дослідниками цієї проблеми.

Висновки зроблені на фактичному матеріалі та результатах дослідження, є логічними, показують основні результати і свідчать про досягнення поставленої мети.

Практичні рекомендації сформульовано детально, послідовно, зрозуміло і чітко, тому вони можуть бути легко використані у щоденній клінічній практиці.

Список використаних джерел (291) оформлений належним чином. Більшість використаних наукових джерел (231) опубліковані англійською мовою. Наведений об'єм використаних джерел свідчить про всебічний аналіз та детальний відбір даних літератури для обґрунтування доцільності та актуальності проведеного дослідження.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

За матеріалами дисертації опубліковано 10 статей: 1 - в базі Scopus, 7 - в фахових виданнях України (1 з них - одноосібна), 2 - статті у періодичних наукових виданнях інших країн, які входять до Європейського Союзу, отримано 1 деклараційний патент України на корисну модель, опубліковані 11 тез доповідей в матеріалах вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференцій. Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником. Автором проведено патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначив методи дослідження. Тертишник Д.Ю. особисто виконав дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добросовісності

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації через програму Unicheck не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Текст наданих матеріалів дисертації Тертишника Д.Ю. є оригінальним.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм діагностичних і лікувально-профілактичних заходів для оптимізації підготовки до пологів та розродження вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом впроваджено в практичну роботи комунальних закладів охорони здоров'я: «Харківський міський перинатальний центр», «Харківський міський

пологовий будинок № 7», «Харківський обласний клінічний перинатальний центр», Український науково-практичний медичний Центр акушерства, гінекології та репродуктології.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Тертишника Дениса Юрійовича «Оптимізація підготовки до пологів та розродження вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом» відповідає паспорту наукової спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які, на Ваш погляд, показники біохімічного та гормонального гомеостазу найбільш суттєві для формування плацентарної дисфункції у вагітних з цукровим діабетом?

2. Які перинатальні ускладнення Ви визначали у жінок з цукровим діабетом та плацентарною дисфункцією та чи змінилися вони при застосуванні запропонованого Вами алгоритму підготовки до пологів?

Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Тертишника Дениса Юрійовича «Оптимізація підготовки до пологів та розродження вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), є завершеним науковим дослідженням, яке містить нові положення і науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – зниження оперативних пологів та перинатальної захворюваності у вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом, на підставі вивчення клініко-патогенетичних аспектів розвитку ПД у вагітних з різними типами ЦД, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Тертишника Дениса Юрійовича «Оптимізація підготовки до пологів та розродження вагітних з плацентарною дисфункцією, зумовленою цукровим діабетом» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та Наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Тертишник Денис Юрійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Перший проректор,
професор кафедри акушерства,
гінекології та перинатології
Національного університету охорони
здоров'я України імені П. Л. Шупика
член-кореспондент НАМН України,
доктор медичних наук професор

Юрій ВДОВИЧЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 16:34:13 16.01.2023

Назва файлу з підписом: Відгук Вдовиченка на Тертишник (2).pdf.asice

Розмір файлу з підписом: 198.0 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук Вдовиченка на Тertiшник (2).pdf

Розмір файлу без підпису: 204.6 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Вдовиченко Юрій Петрович

П.І.Б.: Вдовиченко Юрій Петрович

Країна: Україна

РНОКПП: 2187003459

Організація (установа): НУОЗ УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

Код ЄДРПОУ: 01896702

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:34:13
16.01.2023

Сертифікат виданий: КНЕДП ТОВ "Центр сертифікації ключів "Україна"

[illegible]

Тип носія особистого ключа: 1.2.804.2.1.1.11.36865753.1, ЗНКІ смарт-карта чи е.ключ Автор 337

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: 3 повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований